

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 306/2020
16.12.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Веселин Гојић, адвокат из ..., против тужене Економска школа „Нада Димић“, Београд, Земун, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1457/19 од 27.08.2019. године, у седници већа одржаној дана 16.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1457/19 од 27.08.2019. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 361/18 од 15.01.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име неисплаћене накнаде трошкова, за период од јануара 2017. године, закључно са новембром 2018. године, исплати појединачне месечне новчане износе, са законском затезном каматом од доспелости до исплате, као и да се обавезе тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, као што је ближе наведено овим ставом изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 21.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1457/19 од 27.08.2019. године, преиначена је првостепена пресуда садржана у ставу првом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име неисплаћене накнаде трошкова превоза за период од јануара 2017. године, закључно са новембром 2018. године, исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом, као што је ближе наведено овим ставом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке и одбијен је као неоснован захтев тужене да се обавезе тужилац да накнади туженом трошкове поступка у износу од 21.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020) и нашао да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац који је запослен код тужене на неодређено време, је у периоду од 01.01.2017. године закључно са новембром 2018. године, путовао од куће до посла и од посла до куће, са адресе ... бр. .. до Земунa, улица 22. Октобра бр. 19 и назад. Тужена је запосленима трошкове доласка и одласка са рада, у наведеном периоду надокнађивала уплатом месечних износа путем Бус-плус система. Од 01.01.2017. године, тужилац није продужио Бус-плус легитимацију и током наведеног периода није користио услуге Бус-плуса. Тужилац се туженој обратио дана 14.12.2016. године са захтевом да му се исплата накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада обезбеђује у новцу, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, уплатом на текући рачун преко кога прима плату. Такође, тужилац је обавестио тужену да од 01.01.2017. године неће продужити валидност Бус-плус легитимације. Тужена је тужиоцу издала потврду од 24.05.2018. године, у којој је навела да је онемогућена да исплаћује накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, уплатом преко Бус-плус система. Утврђено је да је цена месечне електронске Бус-плус картице запосленог у првој и другој зони, која је одговарајућа за релацију ... бр. .. - Земун, ул. 22. Октобра бр. 19, месечно износила 3.275,00 динара, односно да је накнада трошкова за долазак и одлазак са рада за тужиоца у утуженом периоду месечно износила 3.275,00 динара, као и да наведену накнаду тужена није исплаћивала тужиоцу путем Бус-плус система, нити на било који други начин.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев за исплату неисплаћене накнаде за трошкове превоза, налазећи да је тужена организовала превоз својих запослених за долазак и одлазак са посла, односно, начин исплате накнаде трошкова запослених за долазак и одлазак са посла и то електронском уплатом месечних трошкова путем Бус-плус система. Дакле, по мишљењу првостепеног суда, тужена је утврдила право својих запослених на накнаду трошкова превоза у јавном саобраћају ради доласка на рад и повратка са рада, обезбеђивањем електронске уплате месечних трошкова превоза Бус-плусу, из чега, по мишљењу првостепеног суда, произлази да тужена није поступала супротно Закону о раду и општим актима тужене који су важили у спорном периоду. Послодавац је овлашћен да општим актима одреди услове остваривања права на накнаду за превоз, па и уз могућност да накнаду не исплаћује непосредно запосленом.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, усвојио тужбени захтев и досудио тужиоцу накнаду неисплаћених трошкова превоза у наведеном периоду. Према изнетим разлозима, трошкови превоза јесу прописани као право запосленог, али да би то право остварио, запослени се мора обратити послодавцу и доставити доказе о томе да има стварну потребу да користи превоз, тако да се ради о стварним трошковима.

Одредбом члана 25. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 12/2009 са изменама), прописано је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец.

Ово право припада свим запосленима, који користе аутобусе, или од куће до радног места долазе сопственим аутомобилом или пешице, под условом да је од куће до радног места раздаљина најмање у дужини једне станице у јавном превозу. Смисао накнаде трошкова превоза је да се обезбеди присуство запосленог на раду због чега се ова накнада по правилу исплаћује унапред.

Ускраћивање овог права запосленом представља предуслов за остварење права на судску заштиту.

У конкретном случају, тужилац је доказао да је имао потребу за коришћењем превоза и посебним захтевом се обратио туженој школи за признавање ових трошкова, јер му је то право признато законом, колективним уговором и уговором о раду, с тим што је тражио да му се припадајућа накнада обезбеђује у новцу, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, уплатом на текући рачун преко кога прима плату.

Одредбом чланом 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 са изменама), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, у складу са општим актом и уговором о раду.

Такође, чланом 25. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 12/09, 67/11, 1/12), прописано је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико се накнада исплаћује у новцу.

Према упутству Секретаријата за образовање, културу, спорт, омладину и информисање број 181 од 27.03.2012. године, ово право припада свим запосленим, без обзира на то на који начин долазе од куће до радног места, под јединим условом да је раздаљина између ове две тачке у дужини једне станице јавног превоза.

У конкретном случају није било разлога да тужена као послодавац ускрати тужиоцу право на накнаду за превоз у наведеном периоду. Послодавац може испунити

своју законску обавезу тако што ће уместо накнаде трошкова запосленом за долазак и одлазак са рада обезбедити сопствени превоз на било који начин који би био рационалан и омогућавао запосленом долазак и одлазак са рада, било да се ради о сопственом возилу, ангажовању неког превозника, куповином карте за превоз у јавном саобраћају и слично.

Дакле, без обзира да ли је и на који начин, послодавац својим општим актом регулисао право запосленог на трошкове превоза, запослени на њих има право. Одредбом члана 9. Закона о раду прописано је да уколико општи акт или поједине његове одредбе утврђују неповољније услове рада од услова утврђених Законом, тада се примењују одредбе Закона.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право, и то одредбу члана 8. став 1. и члана 9. став 1. у вези члана 118. став 1. тачка 1. и члана 164. Закона о раду, усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да накнади тужиоцу трошкове за долазак и одлазак са рада, за спорни период потраживања. Стога су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

Како се ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**